

	<p>6. Norbekov D., To'rayev A., Raxmonov Sh. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari. O'quv qo'llanma. -Toshkent: "Iqtisod-moliya", 2018.</p> <p>7. Ergasheva SH, Ibragimov A, Rizaev N. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari. O'quv qo'llanma. Toshkent: "IQTISODIYOT", 2019.</p> <p>8. Xasanov B., G'aniyev Z., Muxammedova D. Boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. -Toshkent: "Iqtisod-moliya", 2018.</p> <p style="text-align: center;">Axborot manbaalari</p> <p>1. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi portali</p> <p>2. www.mf.uz – O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi sayti</p> <p>3. www.ach.gov.uz – O'zbekiston Respublikasi Hisob palatasining sayti</p>
7.	<p>Namangan muhandislik – qurilish instituti tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlangan.</p>
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>U.Xolmirzayev – NamMQI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrası dotsenti, i.f.f.d. PhD.</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>I.Sirojiddinov – NamMQI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrası professori, i.f.n.</p> <p>O.Sobirov – NamMTI "Buxgalteriya hisobi va audit" kafedrası dotsenti, i.f.f.d. PhD.</p>

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN MUHANDISLIK-QURILISH INSTITUTI

STRATEGIK BOSHQARUV HISOBİ

FANING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	400000	–	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	–	Biznes va boshqaruv
Mutaxassislik:	70410101	–	Buxgalteriya hisobi

Fan/modul kodi SBH1205	O'quv yili 2024 - 2025	Semestr 2	ECTS – Kreditlar 5
Fan modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek	Haftadagi dars soatlari 5	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)
	Strategik boshqaruv hisobi	74 (30 m/ 44 a)	76 150
2.	<p>I. Fanning mazmuni</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarga xalqaro standart va qoidalarga muvofiq xo'jalik sub'yektlarida strategik boshqaruv hisobini tashkil etish va yuritish hamda samarali qarorlarni qabul qilish bo'yicha nazariy hamda amaliy ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi – talabalar bu fanni o'rganish orqali xo'jalik sub'yektlarda strategik boshqaruv hisobini qo'llagan holda xarajatlarini minimallashtirib, mavjud bo'lgan resurslardan samarali foydalanish, foydani maksimallashtirish bo'yicha ishlab chiqarishning barcha bosqichlarida boshqaruv qarorlarini qabul qilish jihatlari o'rgatishdan iborat.</p> <p>II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)</p> <p>II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:</p> <p>1-mavzu. Strategik boshqaruv hisobini tashkil qilish</p> <p>Strategik boshqaruv hisobining tabirkorlik sub'yekt faoliyatini boshqarishdagi o'mi. Strategik boshqaruv hisobini tashkil etish. Strategik boshqaruv hisobini yuritishning nazariy va uslubiy asoslari. Strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning amaliy jihatlari. Strategik boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi va farqli jihatlari. Boshqaruv hisobini tashkil etishning avtonom va integratsiyalashgan tizimlari.</p> <p>2-mavzu. Strategik rejalashtirish va nazorat</p> <p>Strategik reja. Operativ reja. Nazorat. Strategik rejalashtirish xususiyatlari. Strategik boshqaruv hisobi. Ierarxiyaning ishlashi. Korxonada faoliyati samaradorligini boshqarish va nazorat qilish. Korxonada tuzilishi va boshqaruv hisobining o'zgarishi. Ekologik va axloqiy muammolar.</p> <p>3-mavzu. Korxonada samaradorligiga ta'sir etuvchi tashqi omillar</p> <p>Tashqi omil. Samaradorlik. Korxonada imidji. Transport infratuzilmasi va</p>		

majmuasi. Ekologik va iqtisodiy risklar. Sub'yektiv omil. Ob'yektiv omil. Korxonada samaradorligi. Investitsiya siyosati. Ekstensiv omil. Intensiv omil. Geografik joylashuv. Texnologik omil. Iqtisodiy omil.

4-mavzu. Korxonada samaradorligiga ta'sir etuvchi tashqi omillar

Tashqi omil. Samaradorlik. Korxonada imidji. Transport infratuzilmasi va majmuasi. Ekologik va iqtisodiy risklar. Sub'yektiv omil. Ob'yektiv omil. Korxonada samaradorligi. Investitsiya siyosati. Ekstensiv omil. Intensiv omil. Geografik joylashuv. Texnologik omil. Iqtisodiy omil.

5-mavzu. Zararsizlik nuqtasi tahlili va marjinal foyda

Marjinal daromad haqida tushuncha. "Xarajat-ishlab chiqarish hajmi-foйда" ko'rsatkichlari tahlili. Zararsizlik (kritik) nuqtasini aniqlash. CVP – tahlilining asosiy muammolari. Ishlab chiqarish zararsizligini tahlil etish. Boshqaruv hisobida zararsizlik nuqtasini hisoblash usullari.

6-mavzu. Ishlab chiqarishni o'lchash va dizayn tizimi

Samaradorlikni boshqarishni axborot tizimi. Boshqaruv ma'lumotlari, hisob, qayta ishlash va boshqaruv hisoboti. Ishlab chiqarishni statistik koeffitsienti. Ishlab chiqarishni dinamik indeksi. Alohida ishlab chiqarish. Umumiy ishlab chiqarish.

7-mavzu. Ishlab chiqarishni o'lchash va dizayn tizimi

Samaradorlikni boshqarishni axborot tizimi. Boshqaruv ma'lumotlari, hisob, qayta ishlash va boshqaruv hisoboti. Ishlab chiqarishni statistik koeffitsienti. Ishlab chiqarishni dinamik indeksi. Alohida ishlab chiqarish. Umumiy ishlab chiqarish.

8-mavzu. Ishlab chiqarishni o'lchash va dizayn tizimi

Samaradorlikni boshqarishni axborot tizimi. Boshqaruv ma'lumotlari, hisob, qayta ishlash va boshqaruv hisoboti. Ishlab chiqarishni statistik koeffitsienti. Ishlab chiqarishni dinamik indeksi. Alohida ishlab chiqarish. Umumiy ishlab chiqarish.

9-mavzu. Strategik samaradorlikni o'lchash

Xususiy sektorda ishlab chiqarishning strategik samaradorlik ko'rsatkichlari. Bo'lmining samaradorlik masallari. Transfert bahoni shakllantirish. Nofijorat tashkilotlarning strategik samaradorlik ko'rsatkichlari. Nomoliyaviy bo'lgan samaradorlik ko'rsatkichlar. Boshqaruv ma'lumotlari va samaradorlikni baholashda sifat ko'rsatkichlarining roli. Samaradorlikni o'lchash va xodimlarni boshqarishning strategik muammolari.

10-mavzu. Samaradorlikni baxolash va korxonada muvaffaqiyatsizligi

Samaradorlikni baxolash tushunchasi. Ishlab chiqarishni o'lgach va boshqarishning muqobil yondoshuvi. Xodimlar ish faoliyati samadorligini baholash. Murakkab bo'lgan biznes sharoitida ishlab chiqarishning strategik muammolari. Korporativ muvaffaqiyatsizlikni bashorat qilish va oldini olish.

11-mavzu. Samaradorlikni baxolash va korxonada muvaffaqiyatsizligi

Samaradorlikni baxolash tushunchasi. Ishlab chiqarishni o'lgach va boshqarishning muqobil yondoshuvi. Xodimlar ish faoliyati samadorligini baholash. Murakkab bo'lgan biznes sharoitida ishlab chiqarishning strategik muammolari. Korporativ muvaffaqiyatsizlikni bashorat qilish va oldini olish.

12-mavzu. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish

Boshqaruv qarorlarini qabul qilish usullari. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish modellari va ulardan samarali foydalanish. Boshqaruv hisobida relevant xarajatlar. Boshqaruv hisobida norelevant xarajatlar. Alternativ xarajatlar. Marjinal xarajatlar. Investitsiya loyihalari bo'yicha boshqaruv qarorlarini qabul qilish. Biznes tarkibini o'zgartirish bo'yicha qarorlar qabul qilish va boshqaruv samadorligini baholash. Rivojlangan mamlakatlarning biznesni boshqarish tajribasi.

13-mavzu. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish

Boshqaruv qarorlarini qabul qilish usullari. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish modellari va ulardan samarali foydalanish. Boshqaruv hisobida relevant xarajatlar. Boshqaruv hisobida norelevant xarajatlar. Alternativ xarajatlar. Marjinal xarajatlar. Investitsiya loyihalari bo'yicha boshqaruv qarorlarini qabul qilish. Biznes tarkibini o'zgartirish bo'yicha qarorlar qabul qilish va boshqaruv samadorligini baholash. Rivojlangan mamlakatlarning biznesni boshqarish tajribasi.

14-mavzu. Strategik boshqaruv hisobida segmentar hisobot

Segmentar hisobotning mohiyati, ahamiyati va uni tashkil etish. Tashqi foydalanuvchilar uchun segmentar hisobotni tuzish qoidalar va tamoyillari. Ichki segmentar hisobotni tuzish qoidalar va tamoyillari. Segmentar hisobotni tuzish bosqichlari va uning vazifalari. Segmentar hisobot javobgarlik markazlari faoliyatini baholashning asosi sifatida.

15-mavzu. Strategik boshqaruv hisobida segmentar hisobot

Segmentar hisobotning mohiyati, ahamiyati va uni tashkil etish. Tashqi

foydalanuvchilar uchun segmentar hisobotni tuzish qoidalar va tamoyillari. Ichki segmentar hisobotni tuzish qoidalar va tamoyillari. Segmentar hisobotni tuzish bosqichlari va uning vazifalari. Segmentar hisobot javobgarlik markazlari faoliyatini baholashning asosi sifatida.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Ushbu fandan talabalarga ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarda berilgan nazariy va amaliy bilimlar, kunlikmalarni yanada mustahkamlash maqsadida mashg'ulotlarida zamonaviy tajriba uskunalarini, ko'rgazmali qurol va informatsion texnologiyalardan foydalanish talabalar bilimini yanada mustahkamlaydi. Fandan amaliy mashg'ulotlarni quyidagi mavzular asosida tashkil etish tavsiy etiladi.

1. Strategik boshqaruv hisobini tashkil qilish
2. Strategik boshqaruv hisobini yuritishning nazariy va uslubiy asoslari
3. Strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning amaliy jihatlari
4. Boshqaruv hisobini tashkil etishning avtonom va integratsiyalashgan tizimlari
5. Strategik rejalashtirish va nazorat
6. Korxonada samadorligiga ta'sir etuvchi tashqi omillar
7. Zararsizlik nuqtasi tahlili va marjinal foyda
8. Ishlab chiqarishni o'lgach va dizayn tizimi
9. Xususiy sektorda ishlab chiqarishning strategik samadorlik ko'rsatkichlari
10. Bo'linmaning samadorlik masalalari
11. Notijorat tashkilotlarining strategik samadorlik ko'rsatkichlari
12. Nomoliyaviy bo'lgan samadorlik ko'rsatkichlar
13. Samaradorlikni o'lgach va xodimlarni boshqarishning strategik muammolari.
14. Samaradorlikni baxolash va korxonada muvaffaqiyatsizligi
15. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish usullari
16. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish modellari va ulardan samarali foydalanish
17. Investitsiya loyihalari bo'yicha boshqaruv qarorlarini qabul qilish
18. Biznes tarkibini o'zgartirish bo'yicha qarorlar qabul qilish va boshqaruv samadorligini baholash
19. Rivojlangan mamlakatlarning biznesni boshqarish tajribasi.
20. Segmentar hisobotning mohiyati, ahamiyati va uni tashkil etish.
21. Tashqi foydalanuvchilar uchun segmentar hisobotni tuzish qoidalar va tamoyillari.
22. Ichki segmentar hisobotni tuzish qoidalar va tamoyillari.

Amaliy mashg'ulotlar bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaol usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Fan bo'yicha kurs ishi rejalashtirilmagan

Fan bo'yicha kurs ishlari o'quv rejada nazarda tutilmagan.

V. Mustaqil ta'lim uchun topshiriqlar

Mustaqil ta'lim uchun topshiriqlar mavzulari:

1. Strategik boshqaruv hisobining xo'jalik sub'yekti faoliyatini boshqarishdagi o'rni.
2. Strategik boshqaruv hisobini tashkil etish.
3. Strategik boshqaruv hisobini yuritishning nazariy va uslubiy asoslari.
4. Strategik boshqaruv hisobi hamda strategik boshqaruv hisobining o'zaro bog'liqligi va farqli jihatlari.
5. Strategik rejalashtirish xususiyatlari.
6. Korxonada faoliyati samaradorligini boshqarish va nazorat qilish.
7. Zararsizlik nuqtasi tahlili va marjinal foyda
8. Boshqaruv ma'lumotlari, hisob, qayta ishlash va boshqaruv hisoboti.
9. Xususiy sektorda ishlab chiqarishning strategik samaradorlik ko'rsatkichlari.
10. Korporativ muvaffaqiyatsizlikni bashorat qilish va oldini olish.
11. Boshqaruv qarorlarini qabul qilish modellari va ulardan samarali foydalanish.
12. Segmentar hisobotning mohiyati, ahamiyati va uni tashkil etish.
13. Tashqi foydalanuvchilar uchun segmentar hisobotni tuzish qoidalarini va tamoyillari.
14. Ichki segmentar hisobotni tuzish qoidalarini va tamoyillari.
15. Segmentar hisobot javobgarlik markazlari faoliyatini baholashning asosi sifatida.

VI. Ta'lim natijalari / Kasbiy kompetensiyalari

Talaba bilishi kerak:

- strategik boshqaruv hisobini tashkil qilish, strategik rejalashtirish va nazoratini tashkil etish, samaradorlikka ta'sir etuvchi tashqi omillar, xarajatlarni boshqarish, boshqaruv qarorlarini modellashtirish va eng optimallarini topish, baholarni shakllantirish, investitsiya va biznes tarkibini o'zgartirish haqida tasavvurga ega

3.

<p>bo'lishi; (bilim)</p> <ul style="list-style-type: none">• tezkor va qisqa muddatli boshqaruv qarorlarini qabul qilishni, zararsizlik nuqtasi tahlili va marjinal foydani aniqlashni, strategik samaradorlikni o'lchash, samaradorlikni baxolash, boshqaruv qarorlarini qabul qilish jarayonida hisob ma'lumotlarini amaliy qo'llash, boshqaruv hisobida menejerlar faoliyatini baholashni bilishi va ulardan foydalana olishi; (ko'nikma)• tafovut va og'ishishlarni tahlili qilish, xo'jalik sub'yektlarida boshqaruv hisobini amaliy tashkil qilish, strategik boshqaruv qarorlarini qabul qilish ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak. (malaka)	<p>VII. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none">• ma'ruzalar;• real vaziyatga asoslangan amaliy ishlarni bajarish;• esse, tezis va maqolalar yozish;• vaziyatli topshiriqlarni (keys-stadi) yechish;• jarayonli-yo'naltirilgan ta'lim;• mustaqil ishlarni bajarish;• taqdimot tayyorlash;• turli darajadagi testlarni yechish;• so'rov o'tkazish.
<p>VIII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki test sinovlarini topshirish.</p>	
<p>Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none">1. Ibragimov A.K., Xasanov B.A., Rizayev N.Q. Amaliy boshqaruv hisobi. O'quv qo'llanma. -Toshkent: "Moliya", 2014.2. Pardayev A.X., Pardayeva Z.A. Boshqaruv hisobi. Darslik. -Toshkent: "Iqtisod-moliya", 2019.3. Qurbonov Z.N., Misirov K., Moliyaviy va boshqaruv hisobi. Darslik. -Toshkent: "Iqtisod-moliya", 2019.4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini "Insonga e'tibor va sifatlil ta'lim yili" da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to'g'risida. 2023-yil 28-fevral, PF-27-son.5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. -Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil. - 416 bet.	